

พระราชบัญญัติ แลกขั้วข้อบังคับต่างๆ

ซึ่งเป็นความรู้เบื้องต้นสำหรับเด็ก

รวบรวมโดย

หลวงอรรถสารสิทธิกรรม (ยุเหล็ก-อัศวนนท์)

เนติบัณฑิตและผู้พิพากษา

กระทรวงธรรมการอนุญาตให้ใช้ใน

โรงเรียนได้

พิมพ์ครั้งแรก ๒๐๐๐ ฉบับ

พ, ศ, ๒๔๕๔

ราคาเล่มละ ๓๕ สตางค์

มีกรรมสิทธิตามพระราชบัญญัติ

อรรถนิธาน

(3)

พระราชบัญญัติ แลกเปลี่ยนข้อบังคับต่าง ๆ

ซึ่งเป็นความรู้เบื้องต้นสำหรับเด็ก

รวบรวมโดย

หลวงอรรถสารสิทธิกรรม (บุเหล็ง-อัศวนนท์)

เนติบัณฑิตและผู้พิพากษา

กระทรวงธรรมการอนุญาตให้ใช้ใน

โรงเรียนได้

พิมพ์ครั้งแรก ๒๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๕๔

ราคาเล่มละ ๓๕ สตางค์

มีกรรมสิทธิตามพระราชบัญญัติ

ห้องสมุด

* กระทรวงธรรมการ

สารบัญ

ประกาศห้ามเด็กเล่นการพนัน ครั้งที่หนึ่ง	หน้า ๑
ประกาศ ห้ามเด็ก เล่น การพนันครั้งที่สอง	หน้า ๙
ประกาศห้ามไม่ให้เด็กเอาดินสอหรือถ่าน เขียน กำแพง	หน้า ๑๐
ประกาศห้ามไม่ให้เปลือยกายหรือถ่าย อุจจาระ ในที่ไม่ควรถ่าย	หน้า ๑๒
กฎหมาย โปлиц ห้ามเด็ก เล่นการพนัน	หน้า ๑๖
ประกาศห้ามเด็กเล่นการพนันครั้งที่สาม	หน้า ๑๘
กฎข้อบังคับอากรบ่อนเบี้ยห้ามเด็กเล่นการพนัน	หน้า ๒๒
พระ ราช บัญญัติ โรง จำนำ ห้าม ไม่ ให้ รับจำนำ ทรัพย์สิน จากเด็ก	หน้า ๒๒
ประกาศห้ามไม่ให้ทำอันตราย ต้น ไม่ ริมถนน หลวง	หน้า ๒๓
ประมวลอาญา ว่าด้วยเด็ก กระทำผิด	หน้า ๒๕

ประมวลอาญา ส่วน ลหุโทษ (บางข้อ) หน้า ๒๗

พระราชบัญญัติ วิธี พิจารณา ความแพ่ง
ว่าด้วย ตัวความเป็นเด็ก หน้า ๓๐

พระราชบัญญัติ ออกโฉนด ที่ดิน
ว่าด้วย เจ้าของ ที่เป็นเด็ก หน้า ๓๑

กฎหมาย บดี (นครบาล) ว่าด้วย จดทะเบียน
คน เกิด คน ตาย ในมณฑล กรุงเทพฯ ฯ หน้า ๓๒

กฎหมาย บดี (นครบาล) ว่าด้วย
คนย้าย ตำบล ใน มณฑล กรุงเทพฯ ฯ หน้า ๓๔

พระราชบัญญัติ จัดการ บ้องกัน ใช้ ทรพิษ หน้า ๓๕

พระราชบัญญัติ เข้มรายนาวี สยามคม หน้า ๓๖

กฎหมาย บดี (มหาดไทย) จดทะเบียน
คนตาย คนเกิด ในหัวเมือง หน้า ๓๘

ที่ ๑/๕๔ แจ้งความกระทรวงธรรมการ

หนังสือ พระราชบัญญัติ แลกฎ ข้อ บังคับ ต่าง ๆ
ซึ่งเป็น ความรู้ เบื้องต้น สำหรับ เด็ก ของ อำมาตย์
ตรี หลวงบรรดสารสิทธิกรรม พิมพ์ครั้งที่ ๑ (หนึ่ง)
ใน พ.ศ. ๒๔๕๔ อนุญาตให้ ใช้ ใน โรงเรียน ได้

พระยาธรรมศักดิ์มนตรี

ผู้รับตำแหน่ง เลขาธิการ กระทรวงธรรมการ

ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๔

(ใบอนุญาตนี้เป็นใบอนุญาตชั่วคราวพิมพ์คราวหนึ่ง ๆ)

คำนำ

ก่อนที่จะข้าพเจ้า จะกล่าวว่า หนังสือนี้จะเป้นประโยชน์ แก่ นักเรียน เพียงใด สมควร จะกล่าวเสียด้วยว่า ข้อความ ต่าง ๆ ซึ่งได้พิมพ์ขึ้นใน เล่มนี้ เป้น จรรยา แพณก หนึ่ง เช่น ประกาศห้ามเด็ก ไม่ให้เล่น การพนัน แล ข้อห้าม อื่น ๆ เป็นต้น เพราะฉะนั้น เป้น การสมควร อย่างยิ่ง ที่นักเรียน ซึ่ง จะเป้น พลเมือง ดีต่อไป ภายหน้า จำเป้น ต้องรู้ ต้องเข้าใจ ไว้บ้าง เพื่อ เป้น เครื่อง กล่อม เกลา หัดนิสัย เสีย แต่ เมื่อ เวลา อายุ ยังอยู่ใน ประถม วิทยาระหว่าง เล่าเรียน แล ถ้า นักเรียน ได้เคยอ่านอยู่บ้างว่า ทำอย่าง นั้น มีความ ผิดทำ อย่าง นั้น มีกฎหมาย ห้ามแล้ว ย่อม เป้น ภาพอันดี ซึ่งแสดง ให้ นักเรียน เห็น คุณ แล โทษ ของ จรรยา แพณก นี้ มากขึ้น นอกจากจะ เป้น ประโยชน์ แก่ นักเรียน เอง แล้ว ยัง เป้น ประโยชน์ แก่ ครู แล ผู้ ปกครอง นักเรียน บ้าง ไม่ มาก ก็ น้อย

อนึ่งสมุดเล่มนี้ เปนแต่เตือน ให้รู้ว่า น้ำที่ของ
เด็กควร ละเว้น ความ ประพฤติ อะไรบ้าง? ในเวลาที่
กำลังเล่าเรียน อยู่เท่านั้น หาใช่ เปน แบบเรียน วิชา
กฎหมาย ไม่ เพราะฉะนั้น พระราชบัญญัติ บางฉบับ ซึ่ง
พิมพ์ ในเล่มนี้ จึงได้คัด แต่เฉพาะ ข้อหนึ่ง หรือสองข้อ
ซึ่ง หมายความว่า เล็ง ถึงเด็ก โดยตรง และมีบางข้อซึ่ง
กล่าวถึง น้ำที่ ของ เด็ก แล พลเมือง ทั่วไป ก็ ได้คัด เอา
มา รวม ไว้ด้วยบ้าง

การซึ่งข้าพเจ้าได้คัด พระราชบัญญัติ ต่าง ๆ รวม
เป็นเล่มนี้ ก็ โดย เจตนาดี ของ ข้าพเจ้าเพื่อจะใคร่ให้
กุลบุตรทั้งหลายละเว้นความประพฤติ ต่าง ๆ ซึ่งไม่ควร
ประพฤติ เพาะนิสัยเสีย แต่ เวลาอายุ ยัง ย่อมเยาว์ใน
ระหว่างเล่าเรียน เท่านั้นแลเพื่อจะให้หนังสือนี้แพร่ หลาย
ตามโรงเรียนทั่วไป จึงได้ขออนุญาตต่อกระทรวงธรรม
การเพื่อขอให้สมุดนี้ใช้ในโรงเรียนได้ ท่านมหาอำ
มาตย์โทพระยาธรรมศักดิ์มนตรีเสนาบดี กระทรวงธรรม

การ ได้อนุญาตให้ตาม ประสงค์ ทั้งนี้ ย่อม เป็นพระ
เดช พระคุณ แก่ ข้าพเจ้า แลกุลบุตร ทั้งหลาย อย่าง ยิ่ง
หาที่สุด มิได้

วันที่ ๑ สิงหาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๔

หลวงธรรมสารสิทธิกรรม

เนติบัณฑิต แล ผู้พิพากษา

พระราชบัญญัติ,

ประกาศ, แลข้อบังคับต่าง ๆ สำหรับเด็ก

ประกาศห้ามเด็กเล่นการพนันครั้งทีหนึ่ง

มีพระบรมราชโองการมารพระบัณฑูรสรุสังหนาท
ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระปรมินทร
มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ให้
ประกาศ แก่พระบรมวงษานุวงษ์ แลข้าทูลลอองธุลี
พระบาทผู้ใหญ่ผู้น้อยแลทวยราษฎร ในแขวงจังหวัด
กรุงเทพฯ ให้ทราบทั่วกันว่า ในพื้นบ้านพื้นเมือง
สยามนี้ การเล่นซึ่งจะชักจูงใจเด็กให้เป็นนักเลง
แลให้เพลิดเพลินเสียเวลา ซึ่งจะร่ำเรียนศึกษาหา
วิชาใส่ตัวนั้นมีมากหลายประการ คือ การเล่น
พนันมีผู้ใหญ่เป็นเจ้ามือชักโยงให้เด็กเล่น คือ ไม่
สามอัน ๑ ไม่ดำไม้แดง ๑ ไม้หมุน ๑ คีตกวง ๑ อี
โป่งบัน ๑ อีโป่งกำ ๑ อีโป่งขัด ๑ บันอี่แปะ ๑ ซลุก

ขลิก ๑ น้ำเคี้ยวพอๆ ๑ กรอกแกรก ๑ สี่เหงาลัก ๑ รวม
 ๑๒ สิ่งนี้ห้ามมิให้ใครเป็นเจ้ามือเล่นในที่บ้านแลที่
 ถนนหนทาง แลที่อื่นทั่วทั้งกรุงเทพ ฯ เป็นอันขาด
 ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดยังขึ้นคิดการเพื่อลงเป็นเจ้ามือ ชัก
 ขวนให้เด็กเล่น การพนันตาม ถนนหนทางที่ใด ๆ อย่าง
 ที่กล่าวมาทั้ง ๑๒ สิ่งนี้ ก็ให้ทหารไปลิด กำนัน
 อำเภอกัน แลคนอื่น ๆ จับผู้เป็นเจ้ามือ แลเครื่องมือที่
 เล่น มาส่งยังโรงทหารโรงโปลิศ จำระเป็นลัทธิ
 จะปรับเจ้ามือผู้เล่น เป็นเงิน สิบตำลึง ให้เป็นค่า
 สิบบนแก่ผู้จับแล้ว ให้ลงพระราชอาญาเขียน
 เจ้ามือผู้เล่นยกหนึ่ง ๓๐ ที่ แล้วให้เจ้าหม่อมขุนนาย
 รับเอาตัวไป ถ้าเล่นในที่เรือนที่บ้านก็ให้ปรับไหมเจ้า
 มือเงินสิบตำลึงเป็นค่าสิบบน แลให้ทำโทษตามเช่น
 กล่าวมาแล้วนั้น ส่วนเจ้าของเรือนเจ้าของบ้าน ขอม
 ให้เจ้ามือไปเล่นให้ปรับไหมเงินห้าตำลึง ไว้สำหรับ

ช่อมแซมบำรุงถนน หนึ่งถ้าทหารไปปล้นก็ตีผู้รับสินบน
 จับก็ตี จับได้ไม่เอาตัวมาส่งเจ้าพนักงานลงเอาเงินกัน
 มาก ๆ น้อย ๆ แลปล่อยตัว ผู้ทำผิดเดิมมีคพระราชบัญญัติ
 นี้เสีย มีผู้มาร้องฟ้องว่ากล่าว ชำระได้ความจริง ให้
 ลงพระราชอาญาเขี่ยคน ที่ปล่อยคนผิดจากพระราชบัญญัติ
 นั้น ๓๐ ที่ ถอดเสียจากที่ไม่ให้ทำการต่อไป แล้ว
 ปรับไหมเงินสิบตำลึงให้แก่ผู้มาฟ้อง ร้องว่ากล่าว นั้น
 หนึ่งถ้าตัวเด็ก อายุเพียง ๑๕ ปี ลงมาจะเข้าไป เล่น เบียด
 บ่อนถั่วบ่อนโป การพนันเล่นอื่นๆ ในบ่อนใดๆ ให้เจ้าของ
 บ่อนห้ามปรามจับไล่เสียอย่าให้เล่น ถ้านายบ่อนยอม
 ให้เด็กเล่นเด็กจะเสียเงินมากน้อยเท่าใด นายบ่อน
 จะเอาใช้แก่ตัวเด็กไม่ได้ ต้องตัดสินให้เป็นภพแก่นาย
 บ่อน เพราะนายบ่อนเดิมมีคจากพระราชบัญญัตินี้ หนึ่งการ
 เล่น เปนแต่เด็ก เล่น กัน ตามประสาเด็กนั้น ให้ เปน
 ที่กีดขวาง ถนน หนทาง ซอก ตรอก ล้ำบากแก่คนเดินไป

มา แลคนขี่ม้าขี่รถทั่วกันนั้น คือเล่น ลูกข้าง ๑ ช่วง
 ไชย ๑ จ้องเตด ๑ ทอยเทศ ๑ ทอยกองดอย โยง ๑ ซ่อนหา
 กุลา ซ่อนม้า ๑ เล่นตี ๑ เล่นว่าว ๑ เล่นตะกร้อ ๑ จด
 ดอก ประทัด ๑ จดดอกไม้เพลิง ๑ ทั้ง ๑๓ สิ่งนี้ให้
 บิดา มารดา พี่น้อง น้ำอ้า แลนายเงินของเด็กห้ามปราม
 เด็กอย่าให้ออกมาเล่นให้ กิด ฝน ฝนทางแปน อัน ขาด
 ถ้าเด็ก ยัง ขึ้น ออก มา เล่น ผิด จาก พระ ราช บัญญัติ นี้
 ก็ให้ ทหาร ไป ลิด อำเภอ จับ ตัวเด็ก ไป มอบ ไว้ ยัง โรง
 ไป ลิด โรงทหาร ให้ เจ้าพนักงาน ไป ลิด เจ้าพนักงาน
 ทหาร จด บัญชี ชื่อ เด็ก แล บิดา มารดา ญาติ หรือ นาย
 เงิน ค่ำบลบ้าน ไว้ สำหรับ โรงทหาร ไป ลิด แล้ว ให้
 บิดา มารดา หรือ ญาติ มา รับ ตัว ไป แต่ ใน ๒๔ ชั่วโมง
 ถ้าพ้น ๒๔ ชั่วโมง แล้ว ก็ ให้ ทหาร ไป ลิด นำ ตัวเด็ก ไป
 ส่ง แก่ บิดา มารดา ญาติ หรือ นายเงิน แล้ว เรียก เอา
 เงิน ค่าส่ง คน ละ สลึง แล เมื่อ จะ ส่ง ตัวเด็ก นั้น ต้อง

บังคับแก่บิดามารดาญาติหรือนายเงิน ให้ กดขี่เด็ก
 อย่าให้เล่นเป็นการคนองต่างๆ ในกลางถนนชอกตรอก
 อย่าง ที่ว่า มาแล้ว ถ้าบิดามารดาญาติ หรือ นายเงิน
 ไม่เอาใจใส่ระวังห้าม ปราบ เด็ก ปลอ่ยให้เด็กมา
 เล่นในกลางถนนหนทางอีก ถ้าจับตัวเด็กได้ ในครั้ง
 หนึ่ง ๒ ครั้ง จะยอม ปลอ่ย ให้เด็ก ไป โดยดี ไม่
 ต้องเสียอะไร ถ้าจับ ตัวเด็กซ้ำถึง ๓ ครั้ง ให้ทหาร
 ไปลิดเรียกเอาค่าจับ ปรับ แก่ บิดา มารดา ญาติ หรือ นาย
 เงิน ของเด็ก ตามตัวเด็ก เป็น เงิน คนละ ตำลึง หนึ่ง
 แล้ว จึงมอบตัวเด็กให้ แก่ บิดามารดาญาติ หรือ นายเงิน
 ส่วนเงิน ค่าจับ นั้นให้เก็บไว้สำหรับซ่อมแซมถนน ถ้า
 เด็กเข้าไปเล่นในบ้านในถิ่น ไม่เป็นการกีด ถนน
 หนทางแล้ว อย่าให้ทหารไปลิด จับเลย อนึ่ง การ ซึ่ง
 เด็กเล่นตามลำพังเด็ก ทำให้เสียเวลาที่ จะฝึกหัด
 วิชาความรู้ นั้น คือเล่นควัก ลงหลุม ๑ เสือตกถึง๑

เสือกินวัว ๑ คู้ศึ ๑ เกรียก ๑ กำตัด ๑ อีซัดอีเขียน๑
 หมายเก็บ ๑ แลการเล่นต่างๆ ซึ่งกล่าว มาแต่ ตันนั้น
 ทรง พระ ราชดำริห์ เห็น ว่าเป็นเครื่อง^๑จูงใจให้เด็กเพลิด
 เพลิน เอิบอาบเลย ลามไป จน เล่น การพนันใหญ่ๆ คือ
 ไพ่ต่างๆ ๑ ควด ๑ ถั่ว ๑ ไป ๑ จนเด็กยับเยินเป็น
 หนี้ เป็นทาส แลพบบิดามารดา เป็นหนี้ เป็น ทาส เข้า
 ด้วย ก็มี เป็น อัน มาก เพราะ เด็ก ฝึกใจมาตั้งแต่
 เล็ก จน คุ้มใหญ่ จะฝึกหัดคัดแปลงเมื่อโต ก็ คัดเป็น
 อันยาก จึงโปรดเกล้าฯ ว่าตั้งแต่ขึ้นสิบไปภาย นำให้
 บิดามารดา ญาติ หรือ นาย เงิน ของ เด็ก ห้าม ปราม เด็ก
 อย่าให้ ประพฤติการละเล่นอย่างที่ว่ามาแล้ว ให้เอา
 ใจใส่ ฝึกสอน เด็กให้รู้ จักธรรมเนียมที่ดี คือให้เรียน
 หนังสือให้ เรียน เลข การศิลปศาสตร์วิชา ต่างๆ แล
 การวิชาค้าขาย ทำมาหากินตามนิสัย ของเด็ก ที่จะ
 ชอบฝึกหัดสิ่งใดให้ ได้วิชาสำหรับตัวเด็กไว้ อย่างหนึ่ง

จะได้เป็นที่พึง ของ เด็กไปภายหน้า อย่าให้ผู้ใหญ่
 ทอดธุระให้เด็กเล่น ในการที่ไม่เป็นประ โยชน์
 เหมือนอย่างแต่ ก่อน เป็นอันขาด ให้คอยเอาใจใส่
 ระวัง คอย เกียจกัน ช่มชู้ อย่าให้เด็กเล่นจงได้ อนึ่ง
 ให้กอง ตระเวรซ้ายกองตระเวร ขวา แลนายอำเภอ
 นาย กำนัน ทั้ง ปวง บ่าว ร้อง ราษฎร ให้รู้ทั่วกัน ก่อน ทุก
 บ้านทุกเรือนว่า กำหนด จะให้ ลง มือ จับ ตั้งแต่วัน อัง
 คารเดือนสิบเอ็ดขึ้นสามค่ำไปจนตลอดไป ให้ ทหาร
 ให้ โปลิศ นายแขวง นายอำเภอนายกำนันทั้งปวง ประ
 ะพฤติให้ ถูกต้อง ตามพระ ราชบัญญัติ หมาย ประกาศ
 นี้ ึ่งทุกประการ อนึ่งห้ามมิ ให้ทหาร โปลิศ แลนาย
 แขวง นายอำเภอ นายกำนัน ถ้าผู้หนึ่ง ผู้ใดแก่ง
 ไล่โทษ จับ เด็กให้ราษฎร ได้ ความเดือด ร้อน เป็น อัน
 ขาด ถ้าผู้ใดแก่ง จับเด็กที่มี ได้ผิดดังนี้ มีผู้ มาฟ้อง
 ร้องชำระได้ ความ ลัทธิ จะให้ ลงโทษตามโทษานุโทษ

ประกาศ มา ณ วัน อาทิตย์ เดือน สิบ แรม เก้า ค่ำ
 จอดอกศักราช ๑๒๓๖ เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัตยุบันนี้
 (พระราชบัญญัติรัชกาลที่ ๕ (ไกรสี) เล่ม ๑ หน้า ๑๔๔)*

ประกาศเพิ่มเติม

ห้ามมิให้เด็กเล่นการพนันต่าง ๆ ครึ่งที่สอง

มีพระบรมราชโองการมารพระบัณฑูรสรุสังหนาท
 ให้ประกาศแก่ พระบรมวงษานุวงษ์ แลข้าทูลลออง
 ขลุ้พระบาทผู้ใหญ่ ผู้ น้อย แลทวย ราษฎร ใน แขวง
 จังหวัด กรุงเทพฯ ในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา
 แลหนังสือพิมพ์ประกาศที่ได้ ออกแจกไปแล้ว ลง

* การลงพระ ราช อาญา เขียน นั้น ได้มี ประ กาศ
 สำหรับ ศาลไปริตกลางวันที่ ๒๕ ธันวาคม ร.ศ. ๑๑๓ แล ประ กาศ จำ
 ชั่ง แทนโทษ ทวน ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ร.ศ. ๑๑๔ แล ไซ แล้ว คือ
 มีความว่า ให้เปลี่ยนโทษ ทวน ตั้งแต่ ๕๐ ที่ลง มา เป็นโทษ จำ ชั่ง
 แทนโทษทวนโดย กำหนด มาก แล น้อย.

วนอาทิตย์ เดือนสิบแรมเก้าค่ำ ขอนอกศกนั้น ว่าด้วย
 ห้าม การเล่นพนันต่าง ๆ ที่เป้น การ ผู้ใหญ่ชักให้เด็ก
 เล่น ได้ว่าระบู้การเล่นไว้แต่ ๑๒ อย่าง บัดนี้
 จะต้องห้ามเพิ่ม เต็มอีก ๓ อย่าง คือ คัดทุเรียน ๑
 คัดส้มโอ ๑ ข้องอ้อย ๑ เพราะการเล่นทั้ง สาม
 อย่างนี้มักจะก่อ เหตุต่าง ๆ ถ้าผู้ใหญ่ เล่น ก็มักจะให้
 เกิดแทงฟันกันขึ้น การทั้งสามอย่างนี้ห้าม ขาดไม่ให้
 เล่นรวมกับว่าไว้ก่อน เป้นการเล่น ๑๕ อย่าง แลข้อ
 ห้ามการเล่น เป้นแต่เด็กเล่นกันโดยลำพังให้ เป้นที่กิด
 ขวาทนหนทาง ซอก ตรอก ลำบาก แก่คน เดินไป มา
 ได้ว่าระบู้ไว้แต่ ๑๓ อย่าง จะต้องเพิ่ม เต็มอีก ๕ อย่าง
 คือ ฟุ้งฟัน ๑ เรือฟุ้ง ๑ ตีไม้ดัง ๑ ไม้หึ่ง ๑ คว่างย่น ๑
 รวมกับที่ไว้ไว้ก่อน เป้นการเล่น ๑๘ อย่างห้ามมิให้เล่น
 กลางถนนหนทาง ให้นายแขวงนายอำเภอในกรมกอง
 ตระเวรซ้ายขวา เอาคำประกาศฉบับเพิ่มเติมนี้ ประ

ภาค ราษฎร ให้ทราบทั่วกัน ตั้งแต่ออกประกาศ ๕
วันก่อน แล้วให้ลงมือจับไปตามหมายประกาศ ฉบับ
เดิมเถิด

ประกาศเพิ่มเติม มา ณ วัน อาทิตย์ เดือน สิบ เอ็ด
ขึ้นห้า ค่ำปีจอ ฉศก ศักราช ๑๒๓๖ เป็นปีที่ ๓ ใน
รัชกาลปัจจุบัน

กฎหมายโปลิศรักษาพระนคร
ห้ามไม่ให้ เด็กหรือผู้ใหญ่ เอาดินสอ หรือ
ถ่านเขียนกำแพง

ข้อ ๔๓ ห้ามมิให้ เด็ก ผู้ใหญ่ เอาดินสอ แลถ่าน
เพลิง แลสิ่งของ ไปเที่ยวขีดเขียน เป็นต้นว่า กำแพง
เมือง กำแพงวัด ฝาผนังอุโบสถ วิหาร การเปรียญ บ้าน
เรือน สิ่งของ ต่าง ๆ ซึ่งปลูกสร้างไว้แล้ว ถ้าผู้หนึ่ง
ผู้ใดไม่ พังตามข้อบังคับ ให้จับโปลิศ ออกฟัดเชอ
จับตัวผู้เขียนนั้น มาปรับไหมเอาเงิน ๑๐ บาทเอา

ไว้เป็นเงินกลาง ในกรม ไปลิต ถ้าไม่มีเงินให้ ๆ
 เอาตัว ผู้ทำผิด จำขัง ใช้การ ในกรม ไปลิต เดือน
 หนึ่ง จึง ปล่อยตัวไป ถ้าผู้ใดมีกิจธุระของตัวอยาก
 จะเขียน หนังสือ บัด ให้ คนทั้งหลายทราบ เป็นต้นว่า
 หนังสือ บน จัปโจร จัป ร้าย แล ผู้คน ข่าทาษ หนังสือ
 ทาสของต่าง ๆ ให้ ผู้ที่ต้องการออก หนังสือ นั้น ๆ
 เขียนข้อความมาแจ้งต่อ อินสเปกเตอเยเนอราล ๆ
 ต้องรับ เอาหนังสือ นั้น ไป บัด ประกาศ ให้แก่ ผู้ จะต้อง
 ธุระนั้น ถ้าผู้จะ ธุระ จะ บัด หนังสือ ต่าง ๆ ที่ว่ามานี้
 หรือเป็นหนังสือ เรื่องใด เรื่องหนึ่ง กติ มิได้บอกต่อ
 อินสเปกเตอเยเนอราล ไป บัด เอาตาม อ้าเภอใจ
 ตนเอง ไปลิตจับได้ ให้ปรับไหมเอาเงิน ๑๐ บาท *

* ขิบ ไปลิตออฟฟิศ เซน นั้น คือ นายตำรวจ พระ นคร บาล
 อินสเปกเตอเยเนอราล นั้น คือ เจ้า กรม ตำรวจ พระ นคร บาล เวลา
 การ ปรับไหม ต้อง เป็น นำ ที่ ของ ศาล.

เปลื้องกายแลถ่ายอุจจาระในที่ซึ่ง ไม่ควรถ่าย

ข้อ ๔๕ หญิงแก่ กิติ หญิงสาว กิติ ที่เปลื้องผ้าห่ม
ไม่มีความระอายไปนอกบ้าน ให้คนเดินไปมาแลเห็น
หรือเดินในท้องถนนที่โปลิศได้รักษา ให้ห้ามปรามเสีย
อย่าให้เดิน ในท้องถนน โปลิศรักษา แลคนชรา คน
พิการ คนง่อย คนเปลี้ย คนขอทาน มานั่งกีดขวางอยู่
ในท้องที่ โปลิศได้ รักษา กีดทางรถทางม้าทางคนเดินก็
ให้ โปลิศห้ามปราม อย่าให้นั่งกีด ถนนหนทางอยู่ได้
ถ้าชายที่มีกิริยาอันชั่ว นุ่งผ้าหยักรุงจนแล เห็นของที่
ลับเดินไปมาก็ดี หรือนุ่งผ้าพกใหญ่หยักรุงห่ม สอง
ข้างกิริยาเป็นคนเก้งกิติ จนของ ในที่ลับพลัด ไพล่ให้
คนเดินไปมาเห็น เป็นที่รังเกียจ ในท้องที่ โปลิศได้
รักษา ให้ โปลิศบังคับให้ผู้ผู้นั้นนุ่งห่มผ้า ให้เป็นปกติ

ถ้าผู้นั้นไม่ฟังตาม บังคับ ให้จับตัว ผู้นั้น ปรับ เป็นเงิน
 ๑๐ บาท ถ้า ผู้นั้น ไม่มีเงินจะให้ ก็ให้จำไว้ ใช้การ
 ในโรงไปลิตเดือนหนึ่ง แล้วให้มีผู้มารับตัวไป ถ้า
 คนเสียจริตเดินมา ในท้องที่ไปลิต ได้รักษา ให้ไปลิต
 จับตัวผู้เสียจริต มอบให้ เจ้าพนักงาน ตามหมายประกาศ
 ในแผ่นดินสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งโปรด
 เกล้า ฯ ไว้ว่าบรรดาคนซึ่ง ตั้งบ้านเรือนอยู่ ในกำแพง
 พระนคร แลนอกกำแพงพระนครโดยรอบ แลที่
 วัดทุก พระอาราม ซึ่งไปมาตรวจถึง กัน ได้ ถ้าญาติ
 พี่น้อง บุตรหลาน บ่าวทาส ของผู้ใด แลลูกวัดภิกษุสามเณร
 สามเณรศิษย์ ของพระองค์ใด เสียจริต เป็นบ้า คลุ้มคลั่ง
 หรือคลุ้มคึกลุ่มร้ายเป็นคราว ๆ มีอยู่ ก็ให้ผู้นั้นเอาใจใส่
 รักษาพยาบาล ถักขังระวังให้แน่นหนา มั่นคงอย่าปล่อย
 ให้เที่ยวไปมาตามลำพังได้ ถ้าคนเสียจริตพลัดแปลง
 หลบหนีไปเมื่อใด ก็ให้เจ้าของบ้านเจ้าของเรือนญาติ

พี่น้อง หรือคนที่รับ คนเสียจริตไว้รักษานั้น มาอายุติ
 บอกรูปพรรณสัณฐานคำหั้น กิริยาอาการต่อเวรกรรมวังให้
 แน่นอน แล้วให้เจ้าของบ้า ไปบอกต่อกรมพระนครบาล
 แลนายโปลิศให้ช่วยตามจับ แล้วให้เจ้าของบ้าเร่งติดตาม
 ตาม จับเสียให้ได้ โดยเร็ว อย่าให้หนึ่งนอน ใจเสีย
 ถ้าญาติ พวกพ้อง เหลือกำลัง ที่จะระวัง ดูแลรักษา
 ให้เอาตัว คนเสียจริตนั้น มามอบหมาย ส่งให้นายโปลิศ
 แล กรมพระนครบาล ด้วย โปรดเกล้าฯ พระราชทาน
 เข้าหลวง ไว้สำหรับแจกให้เลี้ยง คนเสียจริต ถ้าไม่
 มีผ้าถุงผ้าห่ม ให้กรมพระนครบาล ไปรับที่โรงทานมาให้
 ทรงพระกรุณาโปรดไม่ให้อดอยากขัดสน ให้ โปลิศ
 ตรวจตราระวัง เมื่อพบปะ ในท้องถนน หรือมีผู้มาอายุติ
 ไว้วักให้ ลังเกตุ จับตัว แล ทำตาม หมาย ประกาศ
 ทุกประการ อนึ่งที่แห่งหนึ่งแห่งใด เปนที่อันไม่
 สมควร ที่จะ ถ่ายอุจจาระ เปนต้น ว่า ข้างถนน ริมถนน เปน

ที่กลางแจ้ง ถ้าผู้ใดถ่ายอุจจาระ ลงในที่ดังกล่าวมานี้ ให้
จับตัวปรับไหมเอาเงิน๒๐บาทแล้วให้ปล่อยตัวไป ถ้า
ไม่มีเงิน จะให้ค่าปรับไหม ก็ให้เอาตัว ชั่งไว้ใช้การ จง
ครบ๓เดือนแล้วปล่อยให้ตัวไป อนึ่งเปนแต่ถ่ายบัส
สวาระในที่ต่างๆ ดังว่ามาแล้วนั้น ให้ ไปลิกจับเอาตัวผู้นั้น
มามัดไว้ ๔ ชั่วโมง ถ้าจะถ่ายโทษที่มัดโม่งละบาท ๔
ชั่วโมงเปนเงิน๔บาท ถ้ามีภิกษุจะไปมาในที่แห่งหนึ่ง
แห่งใด อยากจะถ่ายบัสสวาระก็ให้ถ่ายบัสสวาระได้
แต่ให้หาที่ลับที่ควรจึงให้ถ่ายบัสสวาระลงในที่นั้น ถึงจะ
เปนที่ลับแต่เปนที่สกาดสอ้านที่ไม่ควรถ่ายบัสสวาระ ถ้า
ไปถ่ายบัสสวาระ ลงในที่ ไม่สมควร ดังนั้น ก็ต้องมี
โทษเสมอกับถ่ายบัสสวาระกลางถนนดังกล่าวมาแล้วนั้น

กฎหมายโปลิศรักษาพระนคร ห้ามเด็กเล่นการพนัน

ข้อ ๔๘ ผู้ใดชักนำกัน เล่น การพนัน คือ ไม่
สามอัน ๑ ไม่ดำ ไม่แดง ๑ ไม่หม่น ๑ ดีดควง ๑
อีโป่งกำ ๑ อีโป่งปั้น ๑ อีโป่งขัด ๑ บั้นอีแปะ ๑ ขลุ
ขลุ๊ก ๑ น้ำเต้าพ้อ ๆ ๑ กรอก แกรก ๑ สี่เหลงลัก ๑ หัก
ทุเรียน ๑ หักส้มโอ ๑ ข้องอ้อย ๑ รวม ๑๕ สิ่งห้ามมิ
ให้เล่นในถนนหนทางที่โปลิศได้รักษา ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด
ยัง ชื่น เล่นการ พนัน ตาม ถนน หน ทาง อย่างที่กล่าวมา
ทั้ง ๑๕ สิ่งนี้ก็ดี อนึ่งการเล่นให้ เป็น การกีด ขวาง
ทางถนน ซอกตรอกลำบากแก่คน เดิน ไปมา คือ เล่น ลูก
ข้าง ๑ ช่วงไชย ๑ จ้องเต ๑ ทอยเตศ ๑ ทอยกอง ๑
ซ่อนหา ๑ กุลาซ่อนผ้า ๑ เล่นตี ๑ อยู่โยง ๑ เล่น
ว้าว ๑ เล่นตะกร้อ ๑ หักดอกประทัด ๑ หักดอกไม้เพลิง ๑

พงษ์พันธ์ ๑ เรือพงษ์ ๑ ตังไม้ตง ๑ ไม้หึ่ง ๑ ขว้างย่น ๑
 รวม ๑๘ สิ่งนี้ให้บิดามารดา พี่ชื่อน้ำอาแล่นขายเงิน
 ของเด็ก ห้ามปรามเด็กอย่าให้ออกมาเล่น เปนอัน
 ขาด ถ้าเด็กมีพึงยังขึ้น ออกมาเล่นให้กีดขวาง
 ในทางถนน ก็ให้ปรับไหมเอาแก่ผู้เล่น ตามหมาย
 ประกาศ พระราชบัญญัติที่ห้ามไม่ให้เด็กเล่นการพนัน
 ต่าง ๆ ณวันอาทิตย์เดือนสิบแรมเก้าค่ำบั้งขอ นศก
 ศักราช ๑๒๓๖ อนึ่งถ้าผู้ใดชนไก่แลเอาสุนัขครอบ
 ไก่ที่ถนน ให้กีดขวาง ทางรถทางม้าทางคนที่ไปลัดได้
 รักษาให้ ไปลัด ห้ามปรามอย่าให้กีดขวางทางรถทาง
 ม้าทางคนเดินได้ (พระราชบัญญัติ รัชกาลที่ ๕ เล่ม ๑
 หน้า ๓๘๔)

ประกาศเพิ่มเติม

ห้ามมิให้ เล่น การพนัน ครึ่งที่ สาม

มีพระบรมราชโองการมารพระบัณฑูลสุรสิงหนาท
ให้ประกาศแก่พระบรมวงษานุวงษ์ แลข้าทูลลอองธุลี
พระบาทผู้ใหญ่ผู้น้อย แลราษฎรบรรดาซึ่งตั้งอยู่ใน
แขวงจังหวัดกรุงเทพมหานครให้ทราบทั่วกันว่า เดิม
ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีหมายประกาศห้าม
มิให้ผู้ใหญ่ชักชวนเด็กเล่นการพนันต่างๆ แลมิให้เด็ก
เล่นการเล่นต่างๆ ซึ่งเป็นที่กีดขวางถนนหนทาง
ไปมาของคนทั้งปวง มีความแจ้งชัดเจนอยู่ในหมาย
ประกาศ ลงวัน อาทิตย์ เดือน สิบ แรม เก้า ค่ำ ฉับหนึ่ง
ประกาศเพิ่มเติม ลงวัน อาทิตย์ เดือน สิบเอ็จ ขึ้น ห้า ค่ำ
ปีจอฉศกศักราช ๑๒๓๖ เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาล บัณฑิต
นี้แล้ว บัดนี้ ยังมี คนพาล คิดอ่าน หากิน ใน ทาง พ้อ

หลวงเด็ก เป็นอูบายถ่ายเทเล่นการพนันให้ผิดแปลกจาก
 ข้อห้าม ในหมาย ประกาศ ทั้งสอง ฉบับนั้น เพื่อจะกันมิ
 ให้ผู้ใด จับกุม ได้ อย่าง อ้ายมา อ้ายเอี่ยม เป็นต้น
 เทียวเล่นไฟ ๓ ใบ หรือ ไฟแชก พ่อหลวงเด็ก อยู่ตามถนน
 จำแผลง ฤทธิรอนราญ พบเข้า จึงแจ้งความ ต่อ พระยา
 มหามนตรี ๗ จึงสั่งให้คุมตัวไว้แล้ว นำความขึ้นกราบ
 บังคม ทูล พระ กรุณา ทรง ทราบ ว่า ลออง ขลิ พระ บาท
 จึง ทรง พระ ราช คำริห์ ว่า อ้ายมา อ้ายเอี่ยม คิด เล่น
 การพนัน เป็นการ พ่อหลวงให้แปลก จากพระราชบัญญัติ
 หมาย ประกาศ นี้เป็นการเลมิด มิได้ เกรง กลัว พระ ราช
 อาญา คิด ทากิน โดย ไม่ ชอบธรรม จึง ทรง พระ
 กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ส่งพระราชอาญา อ้ายมา อ้าย
 เอี่ยมคนละ ๓๐ ที แลให้ปรับเงิน ก่าไร แลทุนทรัพย์
 ที่เล่นได้ นั้น เป็นรางวัล แก่ผู้จับ แลเป็น เงินบำรุง
 ถนนตาม หมาย ประกาศ เดิมทุก ประการ แล้วย ทรง

พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ดำรัสสั่งว่า ตั้งแต่นั้นต่อไป
ห้ามมิให้ผู้ใหญ่ ชักชวน เด็กเล่น การพนันต่าง ๆ ซึ่ง
ได้ ประกาศ ไว้แต่ เดิม แล ประกาศ เพิ่ม เต็ม รวม เปน
๑๘ อย่างด้วยกัน คือไม้สามอันด ไม้ดำแดง ๑ ไม้หม่นด
ดัด คอง ๑ อีโป่งบั้นด อีโป่งกำ ๑ อีโป่งซัดด บั้นอีแปะด
ขลุกลขลุกล ๑ น้ำเต้าพ้อ ๆ กรอกแกรกด สีเหิงาลักด แปรด
เก้าด ข้างงาฏาป้อกด ไฟ ๓ ใบ ๑ ไฟแชก ๑ ตัดทุเรียน
ตัดมังคุดของอ้อยด เรือพ้อด แลการเล่นที่เปนลำพังเด็ก
คือ ลูกข้าง ๑ ช่วงไชย ๑ จ้องเต ๑ ทอยเทศ ๑ ทอยกอง ๑
ซ่อนหา ๑ กลาซ่อนผ้า ๑ เล่นตีด เล่นว่าว ๑ เล่นตะกร้อ ๑
จุดประทัด ๑ จุดดอกไม้เพลิง ๑ ฟุ้งพ่น ๑ เรือฟุ้ง ๑ ไม้ตั้ง ๑
ไม้หึ่ง ๑ ขว้างย่น ๑ อยู่โยง ๑ รวม ๑๘ อย่างนี้ห้ามมิ
ให้บิดามารดาเจ้าหมู่ มุลนายปล่อย ให้เด็กเที่ยวเล่น การ
เล่นที่มีกำหนดตามหมายประกาศนี้เปนอันตราย ให้ทหาร
ไปลิศ นาย แขวง นาย อำเภอกำนันใน กรมกองตระเวร

ช้ายขวาเอาใจใส่ตรวจตราคอยจับกุม อย่าให้เพิกเฉย
 เสียเหมือนแต่ก่อน เปนอันขาด อนึ่งทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าข้าณานูทั่วด้วย เจ้าหัวยทุธการ เจ้า
 แผลงฤทธิธรรณูญา เจ้าเขมงส์ตริยาธุ เจ้าแรงรับราชการ
 เจ้าเร่งงานรัตรุด ในกรมตำรวจ ๖ นายจัดคนออกเที่ยว
 ตรวจตามถนน ถ้าจับได้คนเล่นการพนันต้องห้ามตาม
 หมายประกาศนี้ ในหน้าที่ทหาร โปлиц นายแขวง นาย
 อำเภอนายกำนันใด ๆ ซึ่งมีได้เอาใจใส่ในทางราช
 การแล้วจะให้มิโทษแก่นายทหาร นายโปлиц นายแขวง
 นายอำเภอกำนันในหน้าที่ตามโทษานุโทษ ด้วยประกาศ
 มาณวันอาทิตย์เดือนเก้าขึ้นสาม ค่ำปี ฉลูชกคักราช
 ๑๒๓๙ เปนปีที่ ๑๐ ฤๅวันที่ ๓๑๙๓ ในรัชกาล
 บัณฑิตยบันนี้ (พระราชบัญญัติรัชกาลที่ ๕ เล่ม ๒ หน้า ๔๖๗)

กฎข้อบังคับอากรบ่อนเบี้ย ตั้งไว้ โดย
เลียบัดกีกระทรวงพระคลัง มหาสมบัติ ได้
รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว

ข้อ ๒ ห้ามมิให้นายอากร บ่อนเบี้ย ยอมให้
พระภิกษุสามเณร แล ท้าวพลตระเวร ซึ่ง สรวมเส้อยศ
ไม่มีหน้าที่ แล เด็กอายุต่ำกว่า ๑๔ ขวบ เข้าไป เล่นเบี้ย
หรือ เข้าไป นั่ง ยืน แล เดิน นอน เล่น ใน บ่อน เว ลา เบ็ด
เล่น อยู่ เปนอันขาด (พระราชบัญญัติรัชกาลที่ ๕ เล่ม
๔ หน้า ๑๕๑๖)

พระราชบัญญัติโรงจำหน่าย

รัตนโกสินทรศก ๑๑๔

ห้ามมิให้รับจำหน่ายแต่เด็กแล ภิกษุสามเณร

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้รับจำหน่ายคนได้รับจำ
นำทรัพย์สินสิ่งใด จากเด็ก มีอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี ลงมา

หรือ จาก ภิกษุ สามเณร องค์ใดองค์หนึ่ง (พระราช
บัญญัติรัชกาลที่ ๕ เล่ม ๕ หน้า ๑๙๐๘)

ประกาศห้ามไม่ให้ทำอันตรายต้นไม้ ริมถนนหลวง

พระยาเทเวศรวงษ์วิวัฒนชัย บัญชาการกรมศุขาภิ
บาลรับพระบรมราชโองการใส่เกล้าฯ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า บัดนี้ ได้
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานกรมศุขา
ภิบาลจัดต้นไม้มาปลูกตามริมถนนหลวงขึ้นแล้วบ้าง
บางสาย โดยพระมหากรุณาธิคุณ เพื่อให้มหาชนทั้ง
หลายอันไปมาตามท้องถนนหลวง ได้รับความร่ม
เย็นแสงงดงามแก่ถนนทั้งปวง ที่สมควรจะปลูกขึ้น
นั้นด้วย แต่ชนบางจำพวกซึ่งปราศจากความปราณา
อันดี กระทำแต่การอันไม่มีประโยชน์แก่ตนแล ประ

โยชน์แห่งผู้^๒อื่น มักจะทำอันตรายแก่ต้นไม้^๒คือ เต็ด
ใบแลหักยอดต้นไม้^๒ซึ่งปลูกขึ้นนั้นให้เสียไป สม
ควรจะมีข้อบังคับ^๒เพื่อ^๒ป้องกันมิให้^๒ผู้หนึ่งผู้ใดทำอัน
ตรายแก่ต้นไม้^๒ที่ปลูกไว้นั้นให้^๒งอกงามเจริญขึ้นสืบไป

เพราะฉะนั้น^๒ห้ามมิให้^๒ผู้หนึ่งผู้ใดตั้งใจทำหรือพยายาม^๒ที่จะทำเองหรือให้^๒ผู้^๒อื่นทำอันตรายแก่ต้นไม้^๒แล
เครื่องบำรุงแลเครื่อง^๒ป้องกันต้นไม้^๒อันเจ้าพนักงาน
ได้^๒สร้างขึ้นไว้นั้นให้^๒เสียไปแต่อย่างหนึ่งอย่างใด
ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดทำผิดประกาศ^๒นี้ ผู้^๒นั้นมีความผิด
ให้^๒ปรับเป็นเงินไม่เกินคราวละ ๑๐ บาทแลให้^๒ใช้ค่าต้นไม้^๒
ที่เจ้าพนักงานได้^๒กำหนดราคาไว้แล้วนั้นด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ พฤศจิกายนรัตนโกสินทร
ศก ๑๑๗ เป็นวันที่ ๑๐๙๖๗ ในรัชกาล^๒บัดนี้
(พระราชบัญญัติรัชกาลที่ ๕ เล่ม ๗ หน้า ๒๕๒๔)

ประมวลอาญา รัตนโกสินทรศก ๑๒๗

มาตรา ๕๖ ถ้าเด็กอายุยังไม่ถึง ๗ ขวบกระทำความผิดท่านว่านั้นยังมิรู้ผิดชอบ อย่าให้ลงอาญาแก่มันเลย

มาตรา ๕๗ ถ้าเด็กอายุกว่า ๗ ขวบขึ้นไปแต่ยังไม่ถึง ๑๔ ขวบกระทำความผิด ท่านให้ศาลมีอำนาจกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดใน ๓ ประการที่จะว่าต่อไปนี้ คือ

(๑) ถ้าเห็นว่ามันยังไม่รู้ผิดชอบ จะให้ปล่อยตัวไปเสียก็ได้ หรือถ้าศาลเห็นว่ามันพอจะเข้าใจความผิดชอบได้ อยู่บ้าง ให้ศาลว่ากล่าวให้มันรู้สึกรู้ตัวแล้ว ภาศทัณฑ์ ปล่อยตัวไป ก็ได้ ฉะนั้น ประการหนึ่ง

(๒) มอบตัวเด็กให้แก่ บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองไป แลบังคับเรียกประกันท่านบน หรือเรียกแต่ ท่านบน แก่ บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองเด็กนั้น ให้

สัญญาว่าจะ ระวังเด็กนั้น ให้ประพฤตินรักษาความ
เรียบร้อย ตลอดเวลาที่ศาล จะ กำหนดให้ ไม่เกิน
กว่า สามปี ถ้าผิด ทานบนให้ ศาล ปรับ เป็นจำนวน
เงินตามที่ กำหนดไว้ในทานบน ไม่ เกิน ร้อย บาทขึ้นไป
ณ ประการหนึ่ง

(๓) สั่งให้ส่งตัวเด็กนั้นไปไว้ โรงเรียนคัด
สันดาน ตลอดเวลาที่ศาลจะกำหนดให้ แต่อย่าให้เกิน
ไปกว่าเวลาที่เด็ก นั้นมีอายุ ครบ ๑๘ ขวบประการหนึ่ง

มาตรา ๕๘ ถ้าเด็กอายุกว่า ๑๔ ขวบขึ้นไป
แต่ยังไม่ถึง ๑๖ ขวบกระทำความผิด ท่านว่าควรพิจารณา
ดูเสียก่อนว่า มัน มี สติพอ จะรู้ผิดชอบ ได้หรือไม่

ถ้าปรากฏว่ามัน ยัง อ่อนแก่ ความคิดไม่มีสติพอ
จะรู้ผิดชอบไซ้ ท่านว่าให้ศาลกระทำแก่มันดุจเดี๋ย
วกกับที่ควร กระ ทำแก่ เด็กอายุเกินกว่า ๗ ขวบ แต่ยังไม่
ถึง ๑๔ ขวบ ดังที่ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๗ นั้น

ถ้าแลปรากฏว่ามันมีสติ พอ จะรู้ ผิด ชอบได้ แล้ว
ศาล จะ สั่งให้ ลง อาญา แก่ มัน ตามที่ กฎ หมาย บัญญัติ

ไว้สำหรับ ความ ผิด เช่น นั้น แต่ กิ่งหนึ่ง หรือมิฉะนั้น
จะสั่งให้ส่งตัวมัน ไปไว้ในโรงเรียน คัด สั้น ตาม
ลักษณะข้อ ๓ แห่งมาตรา ๕๗ นั้นก็ได้

มาตรา ๓๓๕ (ส่วนลดโทษ)

(๑) ผู้ใดส่งเสียง อื้อฉาว ขึ้น ในเวลา ค่ำคืน
โดยใช่เหตุ แลมิชอบด้วยกฎหมาย จนอาจ
จะพาให้เกิด ความ ตกใจ วุ่นวาย กัน ขึ้น ในเมือง หรือ
หมู่บ้าน ท่านว่ามันมีความผิด ต้องรวางโทษขึ้น ๑

(๔) ผู้ใดจุดประทัด, พลุ, ดอกไม้เพลิง หรือ
ปล่อยโคม ลอย อย่างมีไฟในเมือง, ในหมู่บ้าน, ใน
ตลาด, หรือในที่อื่น หลวง โดยเลเมิดต่อข้อบังคับ
สำหรับ ที่องที่ ท่านว่ามันมีความผิด ต้อง รวาง
โทษ ขึ้น ๑

(๗) ผู้ใดขายสุราให้แก่บุคคลที่ปรากฏว่าเมา
สุราอยู่แล้ว ก็ดี หรือ ขายสุราให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า

๑๔ ขวบกี้ ท่านว่ามันมีความผิด ต้องวางโทษชั้น ๒

(๙) ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในที่ใกล้มรณโภย ถ้ามันอาจจะช่วยได้ โดยไม่ควรเกรงอันตรายแก่ตัวมันเอง แต่มันมิช่วยไซ้ ท่านว่ามันมีความผิด ต้องวางโทษชั้น ๒

(๑๐) ผู้ใดกระทำให้ขัดขวางแก่ ท่อถ่ายน้ำ รางน้ำ หรือทางสำหรับให้น้ำไหล อันเป็นของสำหรับสาธารณประโยชน์ ท่านว่ามันมีความผิด ต้องวางโทษชั้น ๒

(๑๕) ผู้ใดทำให้น้ำในบ่อในสระ หรือในที่ซึ่งน้ำสำหรับสาธารณชนใช้ สอดไสโครก ท่านว่ามันมีความผิด ต้องวางโทษชั้น ๓

(๑๖) ผู้ใดทรมานสัตว์เดียดฉานด้วยความร้าย หรือมันฆ่าสัตว์เดียดฉานให้ตายด้วยความลำบากโดยมิจำเป็น ท่านว่ามันมีความผิด ต้องวางโทษชั้น ๓

(๒๑) ผู้ใด แกล้ง เอา ความ เท็จ บอก เล่า ให้
เลื่องลือจน กระทำให้ เกิด ความ ตื่น ตกใจ ขึ้น ใน หมู่
คน ทั้ง หลาย ใช้ ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวาง
โทษ ชั้น ๔

มาตรา ๓๓๗

(๑) ผู้ใด แสลง วาจา ลาม กอนาจาร ต่อ หน้า ชาร
ค่านัล ท่าน ว่า มัน มี ความ ผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๓

(๒) ผู้ใด เปลือย กาย หรือ กระทำการ อย่าง อื่นๆ
อัน ควร ขาย หน้า ต่อ หน้า ชาร ค่านัล ท่าน ว่า มัน มี
ความ ผิด ต้อง รวางโทษ ชั้น ๔ *

* โทษ ชั้น ๑-๒-๓-๔ นั้น มี อัตรา ปรับ ดังนี้ คือ ชั้นหนึ่ง
ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๑๒ บาท ชั้น ๒ ปรับ ไม่ เกิน ๕๐ บาท ชั้น ๓
ต้อง รวางโทษานุโทษ เป็น สาม สถาน คือ สถาน หนึ่ง จำคุก ไม่ เกิน
๑๐ วัน สถาน หนึ่ง ปรับ ไม่ เกิน ๕๐ บาท สถาน หนึ่ง ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ
เช่นว่า น ด้วย กัน ชั้น ๔ ต้อง รวางโทษานุโทษ เป็น สาม สถาน คือ
สถาน หนึ่ง จำคุก ไม่ เกิน เดือน หนึ่ง สถาน หนึ่ง ปรับ ไม่ เกิน ๑๐๐ บาท
สถาน หนึ่ง ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ เช่นว่า น ด้วย กัน

พระราชบัญญัติ วิธี พิจารณา
ความแพ่ง

รัตนโกสินทรศก ๑๒๓๗

มาตรา ๑๒๖ ถ้าตัวความเป็นเด็กต่ำอายุ
หรือเป็นคนพ้นเพื่อนไม่มี สติ พอที่จะไว้ความให้ผู้ใด
ผู้หนึ่งมา ว่าต่าง แก่ต่าง ของตัวความได้ ก็ให้ศาล
เรียก บิดา มารดา ญาติ พี่น้องผู้ปกครองรักษา มาได้ สว
น ดู แล้วให้ตั้งผู้รับไว้ความ ตาม สม ควรแก่ผล ประ
โยชน์ ของตัว ความ นั้น

พระราชบัญญัติการออกโฉนดที่ดิน
รตน โกลีนทรศก ๑๒๗

หมวดที่ ๑๒

ว่าด้วยเด็กเลคนเสียจริตเลคน

อพยบลูญไป

มาตรา ๖๕ ถ้าผู้ใดจะทำสัญญาโอนกรรมสิทธิ์
ที่ดิน ด้วย ประการ ใดๆ แต่ผู้จะทำสัญญานั้นเป็น
เด็ก หรือ คน เสีย จริต ซึ่ง จะ ทำ สัญญา ด้วยตนเอง
ไม่ได้ ไซ้ ให้ผู้นั้น หรือ ผู้ที่คุ้นเคยกันขอให้ศาล
ที่มีอำนาจ อยู่ใน ท้องที่ นั้นตั้ง ผู้ปกครองรักษาให้ เมื่อ
ศาลได้ตั้งผู้ปกครองรักษาให้แล้ว ก็ให้นายทะเบียน
ยอม รับให้ ผู้ ปก บั ก รักษา นั้น ทำ สัญญา แทน เด็ก หรือ
คนเสีย จริต นั้นได้

มาตรา ๖๖ เว้นแต่เด็กหรือคนเสียจริตผู้
ที่จะทำสัญญา มีบิดาหรือมารดาอยู่แล้ว แลบิดา
หรือ มารดา ของเด็กหรือของคนที่เสียจริต มาขอทำสัญญา
แทน ก็ให้นายทะเบียนรับ ทำให้ โดยไม่ต้องศาล
ตั้งให้ เพราะเหตุว่าบิดาหรือ มารดา ย่อม เป็นผู้ ปกป้อง
รักษา บุตรอยู่ตาม ประเพณี แล้ว

กฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล
ว่าด้วยการจดทะเบียนคนเกิดคนตายใน

มณฑลกรุงเทพฯ

๔. บุคคลที่เกิดขึ้น กิด ตาย กิด เมื่อเกิดขึ้น
หรือตาย ในบ้านใด เรือนใด เป็น น้า ที่ของบิดามารดา
หรือผู้ เป็น เจ้าของบ้าน นั้น จะ ต้อง รับ มา แจ้ง ความ แก่
นายทะเบียน ตำบล ด้วย มี กำหนด ดัง นี้ คือ เกิด
ให้แจ้งความภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันเกิด

กายให้แข็งแรงตามเหตุที่ตายภายใน ๒๔ ชั่วโมง
นับตั้งแต่เวลาตาย ห้ามมิให้ฝังหรือเผาก่อนที่จะ
ความ ต่อนาย ทะเบียน ตำบลด และได้รับอนุญาตให้
ฝังหรือเผา จากนายทะเบียนนั้น

๕. ถ้าเป็นวัดแล โรงเรียน โรงพยาบาล โรง
ทาน โรงทหาร แลที่พัก กองตระเวน เรือนจำ หรือสถาน
ใดต่าง ๆ เช่นนั้น เป็นหน้าที่ของหัวหน้าผู้ควบคุมในที่
เหล่านั้น ที่จะแข็งแรง ต่อนายทะเบียน ตำบลด

๖. บิดามารดา กิต เจ้านานกิต ซึ่งเป็นผู้ที่จะ
นำเหตุเกิดแลตาย แจ้งต่อนายทะเบียน ตำบลดนั้น ถ้า
เหตุจำเป็น จะไปแจ้งความ ด้วยตนเอง ไม่ได้ จะ
ให้ญาติ พี่น้อง หรือผู้หนึ่ง ผู้ใด ไปแทนก็ได้

๗. ส่วนผู้ที่ไม่มีญาติ หรือศพ ซึ่งจะทิ้งอยู่ ไม่
ใครรู้จักจำได้ว่าผู้ใดนั้น เป็นหน้าที่ของผู้ที่ไปพบปะ
เรื่อ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน หรือ กองตระเวน เจ้าของท้องที่

จะต้อง รับผิดชอบต่อ ความ ค่อนายทะเบียน คำบิล ให้ทราบใน
ทันที

๑๖, ผู้ที่มีหน้าที่ต้องไป แจ้งความจดทะเบียนเมื่อ
มีคน เกิด หรือ คน ตาย ไม่ ได้ ไป แจ้ง ความ จด ทะเบียน
ตามข้อความ ในมาตรา ๔ มาตรา ๕ หรือมาตรา ๗ ผู้ซึ่ง
มีความผิด ชั่วหลังโทษ มีโทษปรับไม่เกินกว่า ๑๒ บาท

กฎเสนาบดี กระทรวงนครบาล

ว่าด้วย การ จดทะเบียนคนย้ายคำบิล

ในมณฑลกรุงเทพ ฯ

๑ เมื่อ เจ้าพนักงาน สรรวจ ได้ ลงมือ ทำการ สรร
วจจดบัญชีสำมะโนครัว หรือขอบัญชีจากบ้านใดเรือน
ใด หรือ สถานที่ใด ๆ มาแล้ว นับตั้งแต่วัน นั้น เป็นต้นไป
เป็นหน้าที่ ของบุคคล ผู้ซึ่ง จะย้าย คำบิล จะต้องแจ้ง ความ
เมื่อ มา ตั้งอยู่ใหม่ โดย สร้าง ขึ้น หรือ เข้า อยู่ต่อ เจ้า

พนักงาน นาย ทะเบียน คำบาล ที่ตน เข้าไปอยู่นั้น การ
 แข็งความ เช่นนี้ จะต้อง กระ ทำภายใน กำหนด ๑๕ วัน
 นับตั้งแต่วันที่ เข้ามา อยู่ในคำบาลใหม่นั้น

๔ ผู้ใดละเว้น ไม่แข็งแรงตาม กฎนี้ จะมี ความ
 ผิด ต้องปรับ ครึ่งหนึ่ง ไม่เกิน กว่า ๑๒ บาท

พระราช บัญญัติ จัดการ บ้อง กัน ใช้ ทร พืช

พระพทศักราช ๒๔๕๖

มาตรา ๕ บุคคลทุก คน จะต้อง ปลุก ใช้ ทร พืช
 เว้นแต่เด็ก อายุ ต่ำกว่า ๑ เดือน ยังไม่ ต้อง ปลุก แล
 การ ที่ปลุก นั้น เสนาบดี มี อำนาจ ที่ จะ สั่ง ให้ ปลุก ครั้ง
 เดียวหรือหลายครั้ง ในเวลาหนึ่ง เวลาใดและที่ใดก็ได้
 แล้วแต่ เสนาบดี จะเห็น สมควร เว้นแต่ ผู้ที่ เจ้าพนักงาน
 ปลุก ใช้ ทร พืช ได้ออก ใบสำคัญ ให้ตาม แบบ หลวง
 แล้วว่า เป็นผู้พ้น จากการ เปน ใช้ ทร พืช แล้ว จึงจะ
 ได้ยกเว้น ไม่ ต้อง ให้ ปลุก ใช้ ทร พืช ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ บุคคลคนใด ไม่ มา ให้เจ้าพนักงาน
ปลุกใช้ทรัพย์สิน ตรวจ ก็ดี หรือ ไม่ มา ให้ปลุกใช้ทรัพย์สิน
ตามกำหนดเวลา แลที่ ๆ ผู้กำกับการ หรือเจ้าพนักงาน
ปลุก ใช้ทรัพย์สิน ได้กำหนด มีความผิด ต้อง รวาง
โทษปรับเป็นเงิน ไม่เกิน ๑๐ บาท

บิดามารดา หรือ ผู้ปกครอง เด็กผู้ใด ไม่ นำ
เด็ก มา ให้เจ้าพนักงาน ปลุก ใช้ทรัพย์สิน ปลุก แลตรวจ
ใช้ทรัพย์สิน ตาม กำหนด เวลา แลที่ ๆ ผู้กำกับการ
หรือ เจ้าพนักงาน ปลุกใช้ทรัพย์สิน ได้ ประกาศ กำหนด
ไว้แล้ว มีความผิด ต้อง รวางโทษ ปรับเป็นเงิน ไม่
เกิน ๑๐ บาท

พระราชบัญญัติ เข้มราชनावี สภาคัม

มาตรา ๔ ห้ามมิให้ ผู้หนึ่งผู้ใด ที่มีได้ เป็นสมา
ชิกหรือสมาชิกา ของ ราชनावี สภาคัม ใช้เข้มนั เป็น
เครื่องประดับ เป็นอันขาด

มาตรา ๕ ผู้ที่เป็นสมาชิก ๑ สมาชิก ของราช
 ธานีสมาคม นั้นแล้ว ภายหลัง ได้ขาดจากสมาชิก ๑
 สมาชิก ตาม ข้อบังคับ ของสมาคม นั้นแล้ว ใน
 ระหว่าง เวลา นั้น จะใช้ เข็มนี้ เป็นเครื่อง ประดับ ไม่ ได้
 ต่อเมื่อ ผู้นั้น ได้ กลับ เข้า เป็น สมาชิก ๑ สมาชิก ของ
 ราชธานีสมาคม ตามข้อ บังคับ ของสมาคม นั้นแล้ว
 จึงให้ ใช้ เข็มนี้ เป็นเครื่อง ประดับต่อไป

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด สร้าง เข็มนี้ ขึ้น
 ด้วย ความ ประสงค์ ใดๆ โดยมิ ได้รับ อนุญาต
 จากกรรมการ ราชธานีสมาคม เป็น ลายลักษณะอักษร

มาตรา ๗ ถ้าผู้หนึ่ง ผู้ใด กระทำผิด ต่อพระ
 ราชบัญญัติ นี้ ให้ ลงโทษ ผู้นั้น ฐานสร้าง ๑ ประดับ
 เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ปลอม

กฎเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วย จดทะเบียน คนตาย คนเกิด
ในหัวเมือง นอกจากจังหวัด กรุงเทพฯ ฯ

ข้อ ๓ ถ้ามี คนเกิด เป็น นาท้อง บิดามารดา
หรือเจ้าของ บ้าน จะต้อง แจ้งความ ต่อ กำนัน ผู้ปกครอง
ท้องที่ตำบล ซึ่งตนอยู่นั้น ให้ทราบภายใน ๑๕ วัน
นับแต่ วันเกิด

ข้อ ๔ ถ้ามี คนตาย เป็น นาท้อง บิดามารดาหรือ
เจ้าของบ้าน จะต้อง แจ้งความ ต่อ กำนัน ผู้ปกครอง ท้อง
ที่ตำบล ซึ่งตนอยู่นั้น ให้ทราบภายใน ๒๔ ชั่วโมง
นับตั้งแต่ว่า เวลา ตาย

ข้อ ๕ สถานที่ต่าง ๆ ดังเช่น วัดสุเหร่า
โรงพยาบาล โรงเรียน โรงทหาร สถานีตำรวจภูธร
สถานีรถไฟ ที่ทำการ ไปรษณีย์ โทรเลข เรือนจำ หรือที่

ทำการต่างๆ ของรัฐบาล เมื่อมี คนเกิด ฤๅ คนตาย
เป็น นาคี ของ หัวหน้า ผู้ควบคุม คน แล ปกครอง สถานที่
เหล่านั้น จะต้องแจ้งความ ต่อ กำนัน ผู้ปกครอง
ท้องที่ ซึ่งตั้ง สถานที่เหล่านั้น ภายใน กำหนด เวลา ที่
กล่าว มาแล้ว ในข้อ ๓ และข้อ ๔

ข้อ ๕ ถ้ามี คน ตาย ลง ใน ระหว่าง เดินทาง
เช่น ตาย ใน บ้ำ หรือ ใน ท่ง เปลี่ยว ให้ เป็น นาคี ของ
ผู้ที่ ไป กับ คนตาย หรือ ผู้ที่ ไป พบ ศพ คนตาย นั้น แจ้ง
ความ ต่อ กำนัน ผู้ปกครอง ท้องที่ ซึ่ง มี คนตาย นั้น
ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับ ตั้งแต่ เวลา ตาย หรือ เวลา
ที่ พบ ศพ แล ให้ กำนัน จัด การ ตาม ความ ที่ ว่า ไว้
ใน ข้อ ๓

ข้อ ๑๕ ผู้มี นาคี ต้อง แจ้ง ความ ต่อ กำนัน
เมื่อ มี คนเกิด หรือ คนตาย ก็ดี ถ้า ไม่ แจ้ง ความ ตาม
ที่ ว่า ไว้ ใน ข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ แล ข้อ ๙ แห่ง กฎนี้

ผู้นั้น มีความผิด ชน หลุโทษ ปรียบ เปรน เงิน ไม่ เกินกว่า
 ๑๒ บาท ถ้าผู้ใด เจตนา จะ ช้อนเร้น ความเกิด
 ความตาย ไม่ แจ้งความ ต่อ กำนัน นาย ตำบล ผู้
 นั้นมี ความผิด ตาม ประมวล อาญา มาตรา ๑๔๓

